

Významné kultury se v Jižní

Kdo byli Inkové?

Americe nacházely již před dobou Inků. Inky, kteří čerpali z vědomostí a technik svých před-

chůdců, však lze označit za kulturně nejvyspělejší národ jihoamerických dějin.

Samotná rozloha říše Inků byla obrovská. V dobách svého rozkvětu kolem roku 1500 n. l. se tento státní útvar rozprostíral od severu Ekvádoru podél And až do Bolívie a severního Chile, od pobřeží až do nejvzdálenějších horských oblastí. Vůči příslušníkům poražených národů se Inkové projevovali celkem tolerantně. Zapojili je do hospodářského systému říše a využívali jejich znalostí a schopností.

Vládce národa Inků, nebo jednoduše „Inka“, byl považován za syna Slunce, a proto byl podobně jako ono uctíván. V nesmírně rozlehlé říši byl odkázán na rychlý komunikační systém. Poněvadž Inkové neznali koně ani kolo, vybudovali podél cest stanice kurýrní pošty: důležitá zprá-

Ajmarská indiánka, Bolívie

va se sdělila rychlému běžci, který okamžitě vyrazil k další poště. Jakmile se dostal do cíle, předal zprávu odpočatému kolegovi a ten co nejrychleji pokračoval k následujícímu poštovnímu stanovišti. Šlo v podstatě o štafetový běh se zprávami.

Inkové vyráběli šperky a další předměty z kovu, keramiky a jemně tkaných látek. Kromě toho využívali dobře fungující zavlažovací soustavy, takže i v chudých oblastech se mohlo provozovat polní hospodářství. Inkové zakládali města též v nejvyšších horských polohách.

Hlavní město a náboženské středisko říše Inků bylo Cuzco. Teprve až s příchodem Španělů byla vláda Inků ukončena a jejich kultura zničena. Jedním z nejdůležitějších důvodů pro válečné tažení dobyvatelů se staly zvěsti o inckém zlatě.

Za základ obživy Inků lze označit zemědělství. V Andách budovali Inkové svá políčka na svazích, terasovitě nad sebou. Pracně stavěli opěrné kamenné zídky a v koších nosili úrodnou

POTOMCI INKŮ

V současnosti žijí dědicové Inků v Andách, především v Peru a v Bolívii. K velkým indiánským národům patří například národy Ajmarů nebo Kečuů. Kečuánština byla státní řečí říše Inků, oba jazyky se používají dodnes.

Typické pro zemědělství v strmých horských oblastech jsou stupňovité terasy (na obrázku krajina v Nepálu).

ŽELEZNICE V HORÁCH

Horský terén má pro železniční dráhu jednu velkou nevýhodu – veliký sklon. Pro příkré trasy jsou vhodné pouze ozubnicové tratě, které jsou velmi pomalé. První železnice musely protnout hory, a proto byly vybudovány tunely – smyčkový tunel (na úzkém prostoru s jednou zatáčkou v hoře) a dlouhý tunel. Ten hraje v horách důležitou roli i dnes. V současnosti jsou však tunely podstatně delší než jejich předchůdci a procházejí pod celými horskými pásmy. Dráha Semmeringbahn byla první železnicí v Alpách. Její výstavba začala v roce 1854. V roce 1869 byla železniční trať dokončena. Američané propojili západ s východem a museli proto vybudovat železnici i v oblasti Skalnatých hor. Nejvyšší železniční trať světa se nachází v Andách, v Peru. Překonává výšku 4 800 metrů nad mořem.

Rétská dráha, Švýcarsko

HANNIBAL

Legendární je Hanibalovo překročení Alp při dobytelském tažení proti Římanům. Hannibal byl vojevůdce obyvatel Kartága, kteří v 3. století př. n. l. bojovali s Římany o nadvládu v prostoru Středozemního moře. Překvapující útok ze severu měl Kartágu zajistit vítězství. V zimě roku 218 př. n. l. překročil Hannibal se svým vojskem západní Alpy a svedl na území dnešní Itálie řadu bitev s Římany. Řím se mu ovšem dobýt nepodařilo. Itálii opustil tento vojevůdce teprve r. 204 př. n. l., kdy Římané začali obléhat Kartágo. V roce 202 př. n. l. byl poražen v bitvě u Zamy římským vojskem, které vedl Scipio Africanus.

půdu, kterou kladli za tyto zídky, aby jí dešťová voda neodplavila.

Jak lidé přecházejí hory?

Od pradávna přecházeli přes hory, často po namáhavých cestách, nejen obchodníci se svým zbožím, ale také dobytelé s různým množstvím ozbrojenců. Pokud to bylo možné, procházeli údolními, a když to bylo

nutné, zdolávali vysoké horské hřebeny nejužšími průchodnými místy, průsmyky.

Již dříve se zakládaly cesty z kamenní. Tím byli známí například Římané, kteří svou obrovskou říši, včetně Alp, propojili cestami. Ale rovněž cesty Inků v Andách jsou známé po celém světě. Obě hlavní tepny probíhaly severojižním směrem, jedna v blízkosti pobřeží, druhá vysoko v horách. Inkové pokládali kámen vedle kamene, vytesávali cesty do skal a přes hluboká údolí napínali visuté mosty. Tyto strmé stezky zdolávali lidé buď pěšky společně se zvířaty, jež nesla náklad, nebo s povozy.

Dnes je možné většinu hor projít mnohem snadněji, po železnici nebo autem. Mnoho silnic vede v serpentínách až nahoru na průsmyky a na druhé straně zase zpět dolů do údolí. Vybudovány byly ale též početné tunely, které vedou skrz hory. Přes údolí se často vypínají obrovské mosty.

Hannibalovo překročení Alp

